

ODZNAKI CZŁONKOWSKIE ORGANIZACJI MŁODZIEŻOWYCH Z LAT 1945 – 1989

1. Związek Walki Młodych (ZWM) - konspiracyjna organizacja młodzieży związana

z Polską Partią Robotniczą, założona w styczniu 1943. W środowisku wyższych uczelni działała autonomiczna część ZWM Akademicki Związek Walki Młodych „Życie”. Członkowie ZWM brali udział w przygotowaniu i przeprowadzeniu referendum ludowego (30 czerwca 1946) i wyborów do Sejmu

Ustawodawczego (19 stycznia 1947).

W kwietniu 1948 r Związek wystąpił z ideą zjednoczenia ruchu młodzieżowego (ZMW, OMTUR, ZMW RP „Wici”, ZMD). w lipcu 1948 r utworzono Związek Młodzieży Polskiej (ZMP).

W chwili przystąpienia do ZMP liczył ok. 250 tys. członków.

2. Organizacja Młodzieży Towarzystwa Uniwersytetu Robotniczego (OM TUR) -

Socjalistyczna organizacja młodzieży, związana z Polska Partia Socjalistyczna (PPS), istniejąca od 1926, 15 grudnia 1935 Centralny Komitet Wykonawczy PPS podjął decyzję o rozwiązaniu OM TUR i powołaniu na to miejsce Kół Młodzieży PPS. Organizacja została odtworzona w

październiku 1944. OM TUR w lipcu 1948 wszedł w skład Związku Młodzieży Polskiej.

3. Związek Młodzieży Wiejskiej Rzeczypospolitej Polskiej „WICI” (ZMW RP

„WICI”) - organizacja społeczno-kulturalna młodzieży wiejskiej, założona 29 czerwca 1928 przez część działaczy Centralnego Związku Młodzieży Wiejskiej przeciwnych podporządkowaniu się sanacji – ruch zbliżony do Stronnictwa Ludowego.

W czasie okupacji hitlerowskiej, działacze ZMW RP „WICI” organizowali Bataliony Chłopskie - powołane do określonych

zadań wojskowych i polityczno-wychowawczych

Po zakończeniu działań wojennych ZMW RP „Wici” był jedną z pierwszych organizacji społeczno-politycznych, które reaktywowały swą działalność. Decyzja Zjazdu w 1948 r Związek Młodzieży Wiejskiej Rzeczypospolitej Polskiej Wici wszedł w skład Związku Młodzieży Polskiej.

4. Związek Młodzieży Demokratycznej (ZMD) został powołany 1 lipca 1945 na

mocy uchwały Zarządu Głównego Stronnictwa Demokratycznego. ZMD nawiązywał do tradycji Sekcji Młodych w Klubach Demokratycznych i SD z okresu przedwojennego oraz Ruchu Młodej Demokracji z czasów II wojny Światowej. Prowadził działalność wśród młodzieży szkolnej i akademickiej. W lipcu 1948 ZMD wszedł w skład Związku Młodzieży Polskiej.

5. Związek Harcerstwa Polskiego (ZHP) – największa polska organizacja

harcerska, powstała 1 listopada 1918, z połączenia wszystkich wcześniej działających organizacji harcerskich i skautowych, z trzech zaborów. Jest wychowawczym, patriotycznym, dobrowolnym i samorządnym stowarzyszeniem otwartym dla wszystkich bez względu na pochodzenie, rasę czy wyznanie.

Harcerstwo konspiracyjne dzieliło się na dwa piony: Organizację Harcerzy i Organizację Harcerek. Organizacja Harcerzy przyjęła kryptonim "Szare Szeregi", który później został rozciągnięty na cały Związek Harcerstwa Polskiego. 30 grudnia 1944 reaktywowanie ZHP a właściwie powołanie nowej organizacji wychowującą młodzież w duchu socjalistycznym. Koniec 1948 - harcerstwo ideologicznie i organizacyjnie związane z ZMP.

6. Związek Młodzieży Polskiej (ZMP) – młodzieżowa organizacja ideowo-

polityczna, działająca w Polsce w latach 1948-1957. Związek Młodzieży Polskiej utworzony został 21 lipca 1948, podczas Kongresu Jedności Młodzieży we Wrocławiu.

U podstaw zjednoczenia legła świadomość, że socjalizm budowany pod przewodnictwem PPR a następnie PZPR, stanowi najpełniejszą gwarancję realizacji szeroko dostępu młodzieży do pracy i nauki, do aktywnego udziału w życiu politycznym, społecznym i kulturalnym kraju. Pod patronatem ZMP działała Powszechna Organizacja "Służba Polsce" a także po rozwiązaniu w 1950 roku ZHP - Organizacja Harcerska. Do szeregów ZMP wszedł również w 1950 r. Związek Akademickiej Młodzieży Polskiej (ZAMP). Przesilenie polityczne października 1956 roku sprawiło, że ZMP de facto przestało istnieć. Wobec realnego rozpadu ZMP, podczas V Plenum Zarządu Głównego w dniach 10-11 stycznia 1957 organizację definitywnie rozwiązano.

7. **Organizacja Harcerska (OH)** – po rozwiązaniu w 1950 r ZHP OPH działała w strukturze ZMP, a terenem jej pracy stała się szkoła podstawowa. W sierpniu 1956 r. harcerstwo wyodrębniło się z struktur ZMP przybierając nazwę Organizacja Harcerstwa Polski Ludowej. Do powstania OHPL przyczyniły się dwa dokumenty – przyjęte w styczniu 1956 Zasady działalności Organizacji Harcerskiej, diametralnie zmieniające oblicze harcerstwa, oraz uchwalony 3 maja tegoż roku projekt nowej struktury OHPL.

8. **Powszechna Organizacja „Służba Polsce” (SP)** - polska państwowa organizacja paramilitarna, utworzona 25 lutego 1948 i przeznaczona dla młodzieży w wieku 16 – 21 lat. Utworzona została ustawą z 25 lutego 1948 o powszechnym obowiązku przysposobienia zawodowego, wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego młodzieży oraz o organizacji spraw kultury fizycznej i sportu. Organizacja działała pod ideowym kierownictwem politycznym PPR a później PZPR za pośrednictwem Związku Walki Młodych (ZWM), później ZMP, organizacyjnie powiązana z wojskiem. Organizacja prowadziła obowiązkowe przysposobienie zawodowe, wojskowe, wychowanie fizyczne

9. **Zrzeszenie Studentów Polskich (ZSP)** – Organizacja założona w 1950 roku jako alternatywa akademicka dla Związku Młodzieży Polskiej. W tym czasie Zrzeszenie miało charakter organizacji korporacyjnej. Po wydarzeniach marcowych w kierownictwie PZPR zapadła decyzja o likwidacji ZSP. W roku 1973 nastąpiło, przekształcenie **ZSP** w organizację o nazwie Socjalistyczny Związek Studentów Polskich poprzez scalenie działających na uczelniach kół Zrzeszenia Studentów Polskich, Związku Młodzieży Socjalistycznej i Związku Młodzieży Wiejskiej. Prowadziła działalność ideologiczno - propagandową, socjalną, kulturalną oraz sportowo-turystyczną. W ramach działalności wydawniczej publikowała takie tytuły jak "Student", "Itd.". Została zawieszona w czasie stanu wojennego i rozwiązana w 1982.

10. **Związek Młodzieży Socjalistycznej (ZMS)** - organizacja młodzieżowa powołana w styczniu 1957 w Warszawie, powstała z połączenia Rewolucyjnego Związku Młodzieży i Związku Młodzieży Robotniczej. Początkowo ZMS opowiadał się za samodzielnością w życiu politycznym, jednakże już od grudnia 1957 ideowo, politycznie i organizacyjnie

podporządkowany kierownictwu Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej. Działał w zakładach pracy i szkołach a do marca 1973 r. również w wyższych uczelniach ZMS wspólnie z ZMW sprawował Patronat nad Ochotniczymi Hufcami Pracy (OHP) W 1976 r. realizując centralistyczne plany władz ZMS połączył się ze Związkiem Socjalistycznej Młodzieży Wiejskiej i Socjalistycznym Związkiem Młodzieży Wojskowej tworząc Związek Socjalistycznej Młodzieży Polskiej.

11. Związek Młodzieży Wiejskiej (ZMW) - organizacja skupiająca młodzież ze

środków wiejskich i małomiasteczkowych. W 1957 ponownie się usamodzielił. W 1976 wszedł w skład Federacji Socjalistycznych Związków Młodzieży Polskiej, a od 3 grudnia 1980 organizacja ponownie działa samodzielnie.

12. Koła Młodzieży Wojskowej (KMW) - Dnia 30 lipca 1958 roku rozkazem Ministra

Obrony Narodowej powołano Koła Młodzieży Wojskowej Sił Zbrojnych PRL, zastąpiły one istniejące wcześniej koła Związek Młodzieży Polskiej w jednostkach wojskowych. W dniu 5 marca 1973 r. w wyniku działań zmierzających do unifikacji organizacji młodzieżowych istniejących w PRL, zmieniono nazwę Koła Młodzieży Wojskowej na Socjalistyczny Związek Młodzieży

Wojskowej i włączono w skład Federacji Socjalistycznych Związków Młodzieży Polskiej. W 1976 r. Socjalistyczny Związek Młodzieży Wojskowej został scalony z innymi organizacjami młodzieży socjalistycznej wchodzącymi w skład Federacji Socjalistycznych Związków Młodzieży Polskiej w Związek Socjalistycznej Młodzieży Polskiej i przestał istnieć jako struktura samodzielna.

13. Federacja Socjalistycznych Związków Młodzieży Polskiej (FSZMP) -

federacja polskich organizacji młodzieżowych powstała 11 kwietnia 1973. na spotkaniu przedstawicieli organizacji młodzieżowych, zwołanym przez Ogólnopolski Komitet Współpracy Organizacji Młodzieżowych. Federacja stanowiła wyższą bardziej zintegrowaną formę działania polskiego ruchu młodzieżowego. W skład Federacji weszły: ZMS, ZSMW, SZMW, SZSP i ZHP. Federacja działała pod ideowym przewodnictwem PZPR.

14. Związek Socjalistycznej Młodzieży Wiejskiej (ZSMW) – organizacja

kontynuująca działalność i program od lutego 1973 r. pod zmienioną nazwą. Związku Młodzieży Wiejskiej

15. Socjalistyczny Związek Młodzieży Wojskowej - lewicowa organizacja

młodzieżowa działająca w strukturach Ludowego Wojska Polskiego, w latach 1973-1976. W dniu 5 marca 1973 roku na naradzie aktywu Kół Młodzieży Wojskowej została przyjęta rezolucja w sprawie powołania Socjalistycznego Związku Młodzieży Wojskowej i włączenia go w skład Federacji Socjalistycznych Związków Młodzieży Polskiej. Rezolucja była wykonaniem zaleceń VII Plenum Komitetu Centralnego Polskiej

Zjednoczonej Partii Robotniczej w sprawach młodzieży, w tym dotyczących „doskonalenia modelu organizacyjnego ruchu młodzieżowego” Członkami SZMW byli żołnierze służby zasadniczej i młodszej kadry oficerskiej.

16. Socjalistyczny Związek Studentów Polskich - organizacja studencka powstała

w 1973 poprzez scalenie działających na uczelniach kół Zrzeszenia Studentów Polskich^[1], Związku Młodzieży Socjalistycznej i Związku Młodzieży Wiejskiej. Prowadziła działalność ideologiczno-propagandową, socjalną, kulturalną oraz sportowo-turystyczną. W ramach działalności wydawniczej publikowała takie tytuły jak "Student", "Itd".

17. Związek Socjalistycznej Młodzieży Polskiej (ZSMP) – organizacja

młodzieżowa utworzona w kwietniu 1976 w wyniku połączenia Związku Młodzieży Socjalistycznej, Socjalistycznego Związku Młodzieży Wojskowej i Związku Socjalistycznej Młodzieży Wiejskiej (Związek Młodzieży Wiejskiej). Zjednoczenie organizacji młodzieżowych było

wynikiem dążenia do stworzenia jednolitej struktury organizacja zrzeszające osoby o poglądach lewicowych w wieku 15-35 lat. Jednym ze statutowych celów organizacji było krzewienie postawy sportowej rywalizacji i wrażliwości społecznej.